

tivt materiale eller farlige kemikalier. Definitionen omfatter også risikoen for, at en brand i et fartøj med en partlast af farlige kemikalier kan føre til en spredning af giftgas i en havneby samt, hvad der typisk kan blive væsentligt – risikoen for olieforurening fra fartøjets bunkerstanke.

Til § 442. Anvendelsesområde

Stk. 1 er en såkaldt lex-foi-regel og bestemmer, at kapitlets regler, bortset fra § 451, finder anvendelse, når sager om bjærgning indbringes for dansk domstol eller voldgiftsret. Bestemmelsen er ny og svarer til bjærgningskonventionens artikel 2. Konsekvensen af denne regel er, at dansk ret anvendes i enhver bjærgningssag for danske domstole eller voldgiftsretter, uanset hvor i verden bjærgningen har fundet sted, og uanset hvilken nationalitet de bjærgede genstande eller det bjærgede fartøj har.

Stk. 2 bestemmer, at kapitlets regler om bjærgning finder anvendelse, selvom det bjærgede fartøj og bjærgende fartøj tilhører den samme. Bestemmelsen svarer til den gældende sølovs § 441, stk. 3, og til bjærgningskonventionens artikel 12 (3).

Bestemmelsen har betydning i tilfælde, hvor national ret bestemmer, at der skal ske fordeling af bjærgelønnen mellem reder, skibsfører og andre personer ombord på det bjærgende fartøj. Reglen gør det endvidere klart, at ejeren af det bjærgende fartøj også i disse tilfælde er berettiget til at modtage en del af den på lasten hvilende andel af bjærgelønnen og normalt berettiget til at kræve en del af den på fartøjet hvilende andel fra sit eget forsikringselskab. Det skal bemærkes, at bestemmelsen til trods for anvendelsen af udtrykket »fartøj« vil finde analog anvendelse, hvor fx en helikopter ejes af den samme person som et fartøj, der bjærges af helikopteren.

Stk. 3 bestemmer, at bjærgerens ret til betaling afgøres efter kapitlets regler, selvom bjærgningen er udført af eller under kontrol af offentlige myndigheder. Bestemmelsen er ny og svarer til bjærgningskonventionens artikel 5 (2).

Dermed er det slået fast, at det forhold, at bjærgeren har udført en bjærgningsoperation under offentlige myndigheders kontrol, ikke hindrer denne i at påberåbe sig kapitlets bestemmelser overfor de private interesser, der har modtaget bjærgningsassistance. Spørgsmålet om bjærgeren har ret til bjærgeløn eller anden betaling fra disse private interesser må afgøres på grundlag af kapitlets bestemmelser.

Stk. 4 undtager fra kapitlets anvendelsesområde visse platforme og mobile havanlæg. Bestemmelsen er ny og svarer til bjærgningskonventionens artikel 3. Konventionens »fixed or floating platforms« er

valgt oversat med »faste eller flydende platforme«. »Faste eller flydende platforme« svarer i det væsentlige til, hvad der i Lov om visse havanlæg betegnes som »havanlæg«, jf. lov nr. 292 af 10. juni 1981. I § 1 i lov nr. 292 findes en definition af »havanlæg«. Det kan dog ikke udelukkes, at visse havanlæg omfattet af denne definition, ikke vil være omfattet af undtagelsen i § 442, stk. 4.

Bestemmelsen undtager faste og mobile havanlæg, når disse er »på plads« (»on location«) med henblik på undersøgelser, udnyttelse eller produktion af havbundens mineralforekomster (»sea bed mineral resources«).

Begrebet »on location« er for mobile havanlæg et velkendt begreb med en klar betydning inden for olieboringsbranchen. En »semi-submersible« vil være »on location« fra det første anker er i bund, indtil det sidste anker slipper bunden. En »jack-up« vil være »on location« fra dens bens første kontakt med havbunden, indtil dens ben er fri af havbunden.

Mobile havanlæg, som er »on location«, og som er beskæftiget med f.eks. vandinjektion, konstruktionsvirksomhed eller som indkvarteringsenhed, anses for at være på plads med henblik på undersøgelse, udnyttelse eller produktion, hvorfor de er undtaget fra kapitlet. Det samme gælder mobile havanlæg, som efter at have foretaget undersøgelse, udnyttelse eller produktion stadig »on location« afventer bedding i vejforhold eller andet engagement.

Heraf følger at mobile havanlæg kun er omfattet af bjærgningsreglerne, når de er under slæb eller forsejling eller er oplagt.

Til § 443. Bjærgningskontrakter

Stk. 1 bestemmer i 1. punktum, at kapitlets regler kan fraviges ved aftale. Vigtige regler, som fx § 445, stk. 1, (no-cure no-pay), § 446 (kriterier ved fastsættelsen af bjærgeløn) og § 448 (særligt vederlag) kan altså fraviges. Blandt andet vil det være muligt for parterne at vedtage en fast daglig rate for bjærgningen, eller et særligt vederlag, der er større end 100% af omkostningerne. Der er dog i 2. punktum anført en undtagelse fra hovedreglen om, at reglerne er deklatoriske, nemlig den vigtige modifikation, at pligten til at forhindre eller begrænse miljøskader ikke kan fraviges ved aftale.

Bestemmelsen i 1. punktum er i overensstemmelse med princippet i den gældende sølov og svarer til bjærgningskonventionens artikel 6 (1). Bestemmelsen i 2. punktum om, at pligten til at forhindre eller begrænse miljøskader ikke kan fraviges ved aftale, er ny og svarer til bjærgningskonventionens artikel 6 (3).